

РЕДАКЦИОННА СТАТИЯ / EDITORIAL

Уважаеми читатели,

Пред Вас е поредният, този път „фатален“ № 13, брой на Балкани. Според създадената досега традиция, всяка книжка на списанието е посветена на една главна тема, която обединява основното „досие“ от статии и е отразена на корицата на изданието. В настоящия брой тя е обявена като „многоликите Балкани“. Избрахме това заглавие, което е доста широко като тематика, поради различни мотиви. Водещ сред тях е, че най-често при сравнителни изследвания върху Балканите/ Югоизточна Европа се търси общото в историческото развитие на страните от региона. Този подход обаче като че ли ни кара да забравим за многобройните исторически обусловени „специфики“ на всяка от тях. Преди да се пристъпи към генерални обобщения и изводи, винаги е не само полезно, но и задължително, да се проучат и представят конкретните случаи, да се разкрият отделните елементи в тях, и на базата на този детайлен анализ след това да се определи общото. Въз основа на това, но не само, селектирахме статиите, разкриващи многоликия образ на Балканите. Те несъмнено показват едно богатство от специфични и важни проблеми от историята на отделни страни от региона. В представените разработки на

учени от България и Гърция, са разкрити интересни аспекти, свързани с политиката, икономиката и културата на всяка от тях поотделно, което допринася за осъзнаване на пъстрата, но органична цялост на Югоизточна Европа.

Следвайки хронологията, броят започва с Античността. В първата разработка се разглежда културният и търговският обмен между Древна Тракия и Египет, където могат да се открият важни свидетелства за връзките между тези две водещи области в Стария свят. Може би на пръв поглед да изглежда странно, че втората статия е посветена на тема, която не е чисто балканска. Дори и на неспециалистите обаче е известно, че през XI и XII в., а и по-късно, северноиталианските градове държави като Венеция, Генуа и Пиза поддържат тесни връзки с нашия регион и имат важен принос в неговата история. Ето защо „наратива“ за техните поселения на остров Сицилия несъмнено предизвиква интерес.

По-нататък в изданието Ви каним да се прехвърлите в Новото време или периода от XIX век до наши дни. Статиите в тази част ни отвеждат към разнообразни и приносни теми. Една от тях например показва как Любен Каравелов, един от най-важните участници в българското национално движение, възприема и представя националния образ на гърците. Дру-

га пък обръща специално внимание на пътуването на княз Александър Батенберг до Атина през 1883 г. и демонстрира ролята на гръцката и българската преса за популяризиране на идеята за балканска федерация по това време.

Следващата статия се спира на въвеждането на електрически трамваи в няколко основни градски центъра в Югоизточна Европа (София, Загреб, Сараево и Любляна) в края на XIX и началото на XX век и ролята им за модернизацията на градския живот. Статията за имотите, които в през втората половина на XIX и началото на XX в. са били собственост на българската църковна община в османски Солун, отдава дължимото на усилията на поколения българи да оставят следа в историята на голямото и стратегически важно егейско пристанище. Допълнителна светлина по въпроса за интереса на хърватите към българските земи, зародил се в началото на XX в., е хвърлена благодарение на представянето на две произведения на автори като Никола Андрич и Мариан Алкович.

Последните три статии ни отвеждат в наши дни. Те представят важни проблеми, като например мястото на Черно море в политиката за сигурност на Съединените щати, стратегическия дискурс на Партията на справедливостта и развитието в съвременна Турция и един малко известен аспект от отношенията между Иран и Албания.

Споменатите приноси се допълват и с интересния материал в традиционната рубрика „Старина“, посветена този път на Неофит Бозвели и Паисиевата „История славянобългарска“. Както и в предишните години, Вие можете да получите богата информация за новоизлезли книги в рецензиите и отзивите за тях, а също и за проведени научни форуми и други прояви в рубриката „Балканистични хроники“.

Новото в настоящия брой на Балкани е частта, наречена „Перспективи“, представяща главно дейността на ИБЦТ по отношение на младите балканисти и траколози, на тяхното обучение и научна кариера. В нея можете да намерите сведения за докторската програма „Балкански литератури и култури“, за осъществяваните проекти на млади учени, докторанти и постдокторанти, за защитените дисертации в последно време. До голяма степен с тях е свързано и започнатото издаване на електронната поредица „Непознатите Балкани“.

С пожелание за приятно четене на тринадесетия брой на сп. Балкани.

Чл. кор. проф. дин Александър Костов